

Research Article

Dor: 20.1001.1.25385968.1401.17.3.3.7

Analysis of Creative Development Capacities Urban Texture with Approach Indigenous and Sustainable Tourism (Case Study: Shush City)

Samira Moradi Mofrad¹, Saeid Amanpour^{2*}, Saeid Maleki³ & Mohsen Ahadnejad Roshti⁴

1. PhD in Geography & Urban Planning, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran

2. Associate Professor of Geography & Urban Planning, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran

3. Professor of Geography & Urban Planning, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran

4. Associate Professor of Geography & Urban Planning, University of Zanjan, Zanjan, Iran

* Corresponding author: Email: amanpour@scu.ac.ir

Receive Date: 17 May 2018

Accept Date: 02 January 2020

ABSTRACT

Introduction: Urban tissue that has become the oral memory of citizens they are tied to the interests of the urban community Because of their role in shaping social solidarity in the city's institutions By employing a creative development approach and strengthening the field of tourism can A factor in creating a pleasant, relaxing and social atmosphere. The review of urban texture with a tourism approach has a direct relationship with creativity and sustainability in texture and in order to create tourism, sustainability must be considered in all social, economic, environmental and physical dimensions. So that it can be achieved through the creativity of a sustainable city of tourism and has taken steps to create a living room for the development of a creative city with a tourism approach.

Research aim: The purpose of this study is to identify the role of tourism in improving the creative development capacities of urban texture.

Methodology: The type of research is applied and in terms of nature and method, is descriptive-analytical. Data gathering method, library-field, and data analysis method were used as descriptive and inferential statistics. Since one of the objectives of this study was to analyze the barriers of tourism development in the studied area it is possible to achieve this goal by using structural interpretation techniques. This method is one of the methods for analyzing systems which examines the interactions between system elements.

Studied Areas: The statistical population of the research is Shush urban households.

Results: The results of the study indicate the positive impact of sustainable tourism on urban creative development and its role in improving the living conditions and quality of life of local residents. With regard to the modeling carried out in the research findings, this can be achieved the contribution of economic sustainability and physical sustainability (infrastructure development and the availability of facilities) as a dimension of sustainable urban tourism, it is higher than two other indicators (social and environmental sustainability) And as the structure that has the strongest link in improving and creating the appropriate conditions for the creative areas of the studied areas.

Conclusion: The standardized effects of regression weight on the desired indicators and dimensions show that the impact of sustainable tourism on creative development indicators has been significant in all its dimensions. The most effective sustainable tourism is related to physical sustainability. Because one of the most important structural elements of creative urban development is improving urban infrastructure and increasing the attraction of tourists, paying special attention to the physical dimensions of human social, economic and environmental activities in the mentioned areas.

KEYWORDS: Creative Development, Urban Texture, Sustainable Tourism, Structural Equations, Shush City

فصلنامه علمی مطالعات برنامه‌ریزی سکونتگاه‌های انسانی
دوره ۱۷، شماره ۳ (پیاپی ۶۰)، پاییز ۱۴۰۱
شاپای چاپی ۰۵۹۶۸-۲۵۳۵ شاپای الکترونیکی ۰۵۹۵۸-۲۵۳۸
<http://jshsp.iaurasht.ac.ir>
صص. ۷۳۹-۷۲۳

Dor: 20.1001.1.25385968.1401.17.3.3.7

مقاله پژوهشی

تحلیل ظرفیت‌های توسعه خلاق بافت‌های شهری با رویکرد گردشگری بومی و پایدار (مورد مطالعه: شهر شوش)

سمیرا مرادی مفرد^۱، سعید امانپور^{۲*}، سعید ملکی^۳ و محسن احدنژاد روشنی^۴

۱. دانش آموخته دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران
۲. دانشیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران
۳. استاد گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران
۴. دانشیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه زنجان، زنجان، ایران

* نویسنده مسئول: Email: amanpour@scu.ac.ir

تاریخ دریافت: ۲۷ اردیبهشت ۱۳۹۷

تاریخ پذیرش: ۱۲ دی ۱۳۹۸

چکیده

مقدمه: بافت‌های شهری که تبدیل به حافظه شفاهی شهروندان شده و با علایق و دلبستگی‌های جامعه شهری گره خورده‌اند به دلیل نقشی که در شکل‌گیری همبستگی اجتماعی در نهاد شهر دارند با به کارگیری رویکرد توسعه خلاق و تقویت زمینه گردشگری می‌توانند عامل ایجاد نشاط اجتماعی و محیطی دلپذیر و آرامش بخش در شهر شوند. بازنگری بافت‌های شهری با رویکرد گردشگری ارتباط مستقیمی با ایجاد خلاقیت و پایداری در بافت دارد و به منظور ایجاد گردشگری باید پایداری در تمامی ابعاد اجتماعی، اقتصادی، زیست محیطی و کالبدی مد نظر قرار گیرد تا بتوان با استفاده از خلاقیت به شهر پایدار گردشگری دست یافت و در راستای ایجاد بستری برای توسعه شهر خلاق با رویکرد گردشگری گام برداشت.

هدف: هدف تحقیق حاضر، شناخت نقش گردشگری بر بهبود ظرفیت‌های توسعه خلاق بافت‌های شهری می‌باشد.

روش‌شناسی تحقیق: از نظر نوع تحقیق کاربردی و از نظر ماهیت و روش؛ توصیفی-تحلیلی می‌باشد. روش گردآوری اطلاعات، کتابخانه‌ای-میدانی و روش تجزیه و تحلیل اطلاعات هم به صورت آمار توصیفی و استنباطی صورت گرفته است. از آنجایی که یکی از اهداف این پژوهش تجزیه و تحلیل موانع توسعه گردشگری در منطقه مورد مطالعه بوده می‌توان با استفاده از تکنیک مدل‌سازی ساختاری تفسیری به این هدف دست یافت است. این روش جزو روشهای تجزیه و تحلیل سیستم‌ها می‌باشد که به بررسی تعاملات میان عناصر سیستم می‌پردازد.

قلمرو جغرافیایی پژوهش: جامعه آماری تحقیق حاضر سرپرست خانوارهای شهری شوش می‌باشد.

یافته‌ها: نتایج تحقیق نشان دهنده تاثیرگذاری مثبت گردشگری پایدار بر روی توسعه خلاق شهری و نقش آن در بهبود شرایط و کیفیت زندگی ساکنان محلی می‌باشد. با توجه به مدل‌سازی انجام شده در یافته‌های تحقیق می‌توان به این امر دست یافت که سهم پایداری اقتصادی و پایداری کالبدی (توسعه زیرساخت و وجود امکانات) به عنوان ابعاد گردشگری پایدار شهری بالاتر از دو شاخص دیگر (پایداری اجتماعی و زیست محیطی) است و به عنوان ساختاری که قوی‌ترین ارتباط را در بهبود و ایجاد شرایط مناسب بروز زمین‌های خلاق مناطق مورد مطالعه دارند.

نتایج: اثرات استاندارد شده وزن رگرسیونی بر روی شاخص‌ها و ابعاد مورد نظر نشان می‌دهد، اثرگذاری گردشگری پایدار بر روی شاخص‌های توسعه خلاق در تمامی ابعاد آن معنادار بوده است. بیشترین اثرگذاری گردشگری پایدار مربوط به پایداری کالبدی می‌باشد. چرا که یکی از مهمترین عناصر ساختاری توسعه خلاق شهری بهبود زیرساخت‌های شهری و افزایش جذب گردشگران توجه ویژه به ابعاد کالبدی فعالیت‌های اجتماعی، اقتصادی و محیطی انسان در مناطق یادشده است.

کلیدواژه‌ها: توسعه خلاق، بافت شهری، گردشگری پایدار، معادلات ساختاری، شهر شوش

مقدمه

بافت‌های شهری بخصوص (بافت‌های فرسوده و تاریخی) با ارزش‌های کالبدی، تاریخی و فرهنگی نهفته در درون خود، بهترین نشانه‌های هویت شهری را در خود جای داده اند. که می‌توان به این بافت‌ها به چشم فرصتی برای توسعه و رشد منطقه، شهر و یا حتی کشور نگاه کرد (Babaei Fard et al., 2015: 2) با توجه به قدمت و ارزش تاریخی این گونه بافت‌ها می‌توان میان آنها و صنعت گردشگری پلی زد و باعث توسعه و ترقی خود بافت و پیشرفت اقتصادی کشور شد. بنابراین برای دستیابی به محرک های این توسعه، رویکرد جامع نگر و یکپارچه و طرح مباحثی چون تلفیق فرهنگ و اقتصاد تحت عنوان خلاقیت و همچنین تأمین زیرساخت‌ها در بافت می‌تواند در تحقق این مهم موثر افتد. اساساً، خلاقیت خلاصه‌ای از نمایندگی مشترک، سیاسی و غیر سیاسی شهر است. که به طور خاص، نقش دولت‌های ملی و محلی و مشارکت مردم در شکل‌گیری سیاست‌های خلاقانه اجتماعی و اقتصادی شهر باید افزایش یابد (Liu et al., 2017: 2). در واقع امروزه بافت‌های شهری به منظور دستیابی به توسعه به تلفیقی از نگاه هنرمندانه و نگاه اقتصادی نیازمند هستند (Horng et al., 2016: 271) با این وجود بازنگری بافت‌های شهری با رویکرد گردشگری ارتباط مستقیمی با ایجاد خلاقیت و پایداری در بافت دارد و به منظور ایجاد گردشگری باید پایداری در تمامی ابعاد اجتماعی، اقتصادی، زیست محیطی و کالبدی مد نظر قرار گیرد (3) (García et al., 2015; 1016 Romeiro, 2016: Wise, 2016: 42) و در راستای ایجاد بستری برای توسعه شهر خلاق با رویکرد گردشگری گام برداشت. زیرا در گردشگری رویکرد تعاملات و تبدلات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و در عین حال سیاسی عمیقاً مورد توجه است که بازتاب آن در ساختار کالبدی و فضایی خود را نشان داده و اثرات زیست محیطی مطلوب و نامطلوبی را بدنبال دارد (4-12) (Nasution, 2015: 4-12; Javier Blancas et al., 2018: 1190-1203) هر چند تجزیه و تحلیل تجربی از شیوه های توسعه یافته توسط سیاست‌های مربوط به خلاقیت عاری از مشکل نیست. ولی می‌توان با تمرکز در نقد و نقش آن توسط معماران و طراحان خلاق این مشکل را برطرف نمود (32) (Duncombe, 2007: 612; Buser et al., 2013: 406). Harrebye, 2011: در واقع، تحلیلی از تحقیقات اخیر در مورد جنبش‌های اجتماعی شهری و مخالفت با سیاست‌های نئولیبرال شهری نشان می‌دهد که همیشه نمی‌توان تشخیص داد که آیا تمرکز فعالان خلاق بر سیاست‌های فرهنگی و خلاقانه با سیاست‌های شهری همسو می‌باشد؟ (1821 Van & Colomb, 2013; 94 Novy & Pradel, 2012; Marti-Costa & Pradel, 2012: 182). Schipstal & Nicholls, 2014: واقعیت امر این است که سوابق نشان می‌دهد که سیاست‌های فرهنگی خلاقانه می‌تواند با سیاست‌های توسعه شهری (مانند بازسازی فیزیکی در بافت‌های شهری) همپوشانی داشته باشد. علاوه بر این، حتی زمانی که حرکات انتقادی خلاقیت‌ها به عنوان فعالیت های محلی آغاز می‌شود و بر سیاست فرهنگی و خلاقانه متمرکز می‌شود، اغلب دامنه وسیعی را برای ادغام مسائل مربوط به سیاست شهری گسترش می‌دهد (21) (Campbell, 2011: 21) همچنین نقش آفرینان، به عنوان رهبران عمل می‌کنند و در جنبش‌های مدنی که توسط دیگران آغاز شده، شرکت می‌کنند (120) (Landau, 2015: 120). زمینه رو به رشد گردشگری شهری در حال حاضر طیف گسترده‌ای از سبک‌ها و محصولات را در بر می‌گیرد. مطالب ارائه شده توسط ریچاردز و ویلسون (۲۰۰۷) حاوی طیف وسیعی از مشارکت در رابطه بین خلاقیت و گردشگری، از خلاقیت ذاتی پدیده های طبیعی تا نقش خلاقانه انسانی‌های قومی و محله‌های فرهنگی و خلاقیت شهر "فانتزی" می‌باشد (lin & Simmons, 2017: 322) گردشگری بومی به عنوان یکی از گزینه‌های شهر خلاق با تطابق میان گردشگری با محیط زیست و محیط فرهنگی هر مکان گونه‌ای از گردشگری را در مقابل گردشگری انبوه مطرح ساخته است که دارای هر دو جاذبه طبیعی و فرهنگی است و با ترکیب این دو ویژگی (محیط زیست و فرهنگ بومی) به عنوان یک استراتژی بالقوه برای حفاظت از زیستگاه‌های طبیعی همراه با پایداری اقتصادی به کار می‌رود (1) (Cajee, 2014: 1). کشور ایران دارای فرهنگی بسیار متنوع و تاریخ کهنی است و یکی از غنی‌ترین کشورهای جهان از حیث آثار باستانی در بیشترین دوره‌های تاریخی تمدن و فرهنگ بشر و حتی ما قبل تاریخ است. می‌توان با برقراری رابطه بین فرهنگ و گردشگری این گنجینه را به منبع خوبی برای جذب گردشگران داخلی و خارجی تبدیل کرد زیرا فرهنگ دیرینه کشورمان از مولفه‌ها و عناصر متعددی تشکیل شده که از جمله آن‌ها می‌توان به زبان پارسی، آداب و رسوم و اعیاد ملی، ادبیات و شخصیت‌های اسطوره‌ای، معماری ایرانی، تنوع قومی و دین اسلام و ادیان و مذهب‌های مختلف اشاره کرد. شهر شوش از جمله آثار تمدنی بزرگ دوره‌های عیلامی، هخامنشی، اشکانی، ساسانی و اسلامی تا دوره معاصر است که از

نظر تنوع جاذبه‌های فراوان گردشگری از جایگاه مهمی در فرهنگ، تاریخ و تمدن ایرانی و جامعه جهانی برخوردار است. از این رو پیشینه شش هزار ساله شوش و در اختیار داشتن پتانسیل‌های بالای فرهنگی و یادمان‌های باستانی معروف اهمیت آن را دو چندان کرده است. هدف از انجام این پژوهش شناخت قابلیت‌ها و پتانسیل‌های بافت‌ها و هدایت آنها در جهت توسعه خلاق و استفاده در صنعت گردشگری و همچنین بررسی نقش توسعه خلاق در تحلیل گردشگری و بهبود کیفیت کالبدی بافت‌های شهری می‌باشد. در این تحقیق پاسخگویی به سؤال‌های زیر اساس کار می‌باشد:

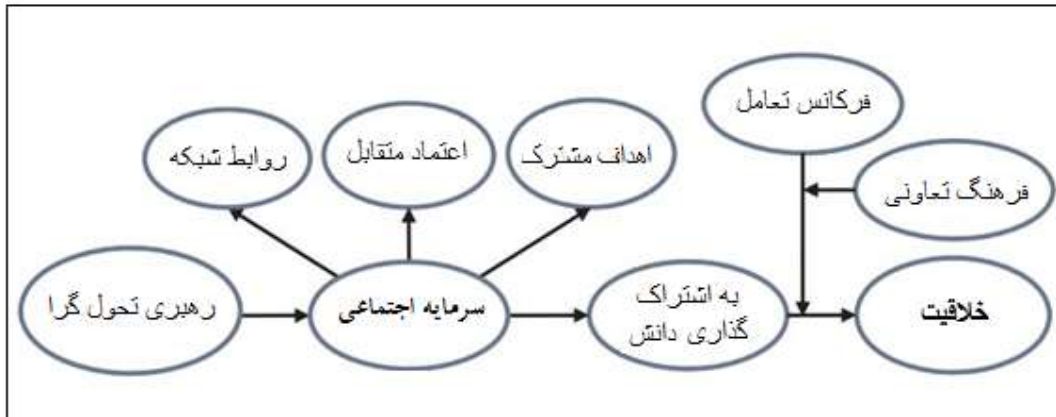
- چه رابطه‌ای بین توسعه خلاق بافت‌های شهری و گردشگری پایدار در شهر شوش وجود دارد؟
- بیشترین اثرات گردشگری پایدار بر روی کدام بعد توسعه خلاق شهر شوش می‌باشد؟
- با توجه به سوالات مطرح شده پژوهش فرضیات تحقیق به صورت ذیل می‌باشد:
- رابطه معناداری بین توسعه خلاق بافت‌های شهری و گردشگری پایدار در شهر شوش وجود دارد.
- بیشترین اثرات گردشگری پایدار بر روی بعد اقتصادی و کالبدی شهر شوش می‌باشد.

جایگزینی رشد فرهنگی به جای رشد اقتصادی از دهه ۱۹۷۰ رونق یافت به دلیل اینکه طیف وسیعی از فضاهای جغرافیایی بخصوص شهرهای بزرگ تلاش کردند تا با پیامدهای منفی رشد اقتصادی در زمینه فرهنگی مقابله کنند. در این زمینه بهترین مکمل برای رشد فرهنگی توأم با رشد اقتصادی توسعه خلاق می‌باشد. در این زمینه چارلز لاندی شهرها را که ارزش‌های فرهنگی و نمادین آنها می‌تواند به عنوان کاتالیزورهایی که به توسعه عمومی کمک می‌کنند در نظر می‌گیرد (Eglins-Eglitis & Lusena, 2016: 126). توسعه خلاق می‌تواند منجر به ارتقاء رفاه شهری و شهروندان شده و خود پیش شرط توسعه پایدار شهر گردد و همچنین می‌تواند شرایط رقابت پذیری در شهر را فراهم کند که در نهایت منجر به توسعه اقتصادی متنوع، ارائه خدمات سالم، محیط دوستانه و امن برای کسب و کار گردد. برای رسیدن به چنین اهدافی باید موارد زیر در اولویت برنامه‌های اجرایی قرار گیرد:

- توسعه بخش تولیدی - ایجاد محیط جذاب برای کارآفرینی و سرمایه گذاری، تسهیل توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط در زمینه‌های اقتصادی و فرهنگی

- توسعه زیرساخت‌های شهری به منظور دسترسی آسان به شهر و منطقه و خدمات جهت اجرای فعالیت‌های اقتصادی جدید (یعنی اقتصاد مبتنی بر خدمات و اقتصاد مبتنی بر دانش با ظهور فناوری اطلاعات)
- توسعه منابع انسانی - توسعه محیط امن و جذاب و سالم شهر، ارائه خدمات آموزشی، مراقبت‌های بهداشتی و خدماتی مناسب (Liepaja City Council, 2015: 23).

با توجه به موارد فوق یکی از اهداف اصلی توسعه خلاق تغییرات قابل توجه در مناظر شهری از قبیل ظهور امکانات فرهنگی از جمله موزه‌ها، گالری‌های هنری، سالن کنسرت و مناطق تفریحی چند منظوره جهت توسعه گردشگری خلاق شهری می‌باشد (Savini & Dembski, 2016: 142). وجود فاکتورهایی همچون ساختارهای جدید، روش‌های مدیریت نوین، نوآوری‌های اجتماعی و فرهنگی، دانش بومی محلی و آینده‌نگری برای توسعه خلاق می‌تواند منجر به توسعه خلاق شهری گردد (He, 2016: 3). بنابراین گردشگری نیز در شهر خلاق عامل مهمی جهت توسعه شهری خلاق می‌باشد (Vanolo, 2015: 5). در مطالعات اخیر اقتصاد شهری، گردشگری اغلب به عنوان یکی از صنایع خلاق به شمار می‌رود و "گردشگری خلاق" توسط بسیاری از کشورهای جهان مورد استفاده قرار گرفته و می‌گیرد. گردشگری خلاق به عنوان یک فرآیند گردشگری فرهنگی به شمار می‌آید و در عین حال به عنوان یک عامل به فرم‌دهی جغرافیای گردشگری فرهنگی و بازتولید فرهنگ منجر می‌شود (Marques & Borba, 2017: 89). یک محیط زندگی راحت می‌تواند برای گردشگران محیطی مطلوب فراهم کند و موجب پایداری گردشگری شهری شود. دستیابی به کیفیت مطلوب زندگی، بهبود شرایط زیست محیطی، امنیت، مشارکت عمومی و هویت فرهنگی، رضایت گردشگران را تضمین می‌کند و همزمان، ساکنین محلی را تشویق می‌کند تا در جهت توسعه شهر به عنوان مقصد بهتری برای بازدیدکنندگان کمک کنند (Tilaki, Abdullah, Bahauddin & Marzbali, 2014: 123). وجود فاکتورهایی همچون ساختارهای جدید، روش‌های مدیریت نوین، نوآوری‌های اجتماعی و فرهنگی، دانش بومی محلی و آینده‌نگری و در نهایت سرمایه اجتماعی برای توسعه خلاق می‌تواند منجر به توسعه خلاق شهری گردد. بنابراین با توجه به شکل (۱) انتقال دانش به طور مثبت رابطه بین سرمایه اجتماعی و خلاقیت را متمایز می‌کند. سرمایه اجتماعی مثبت رابط بین رهبری تحول‌گرایانه و انتقال دانش است که می‌تواند منجر به خلاقیت گردد (Campopiano et al., 2016: 1123).

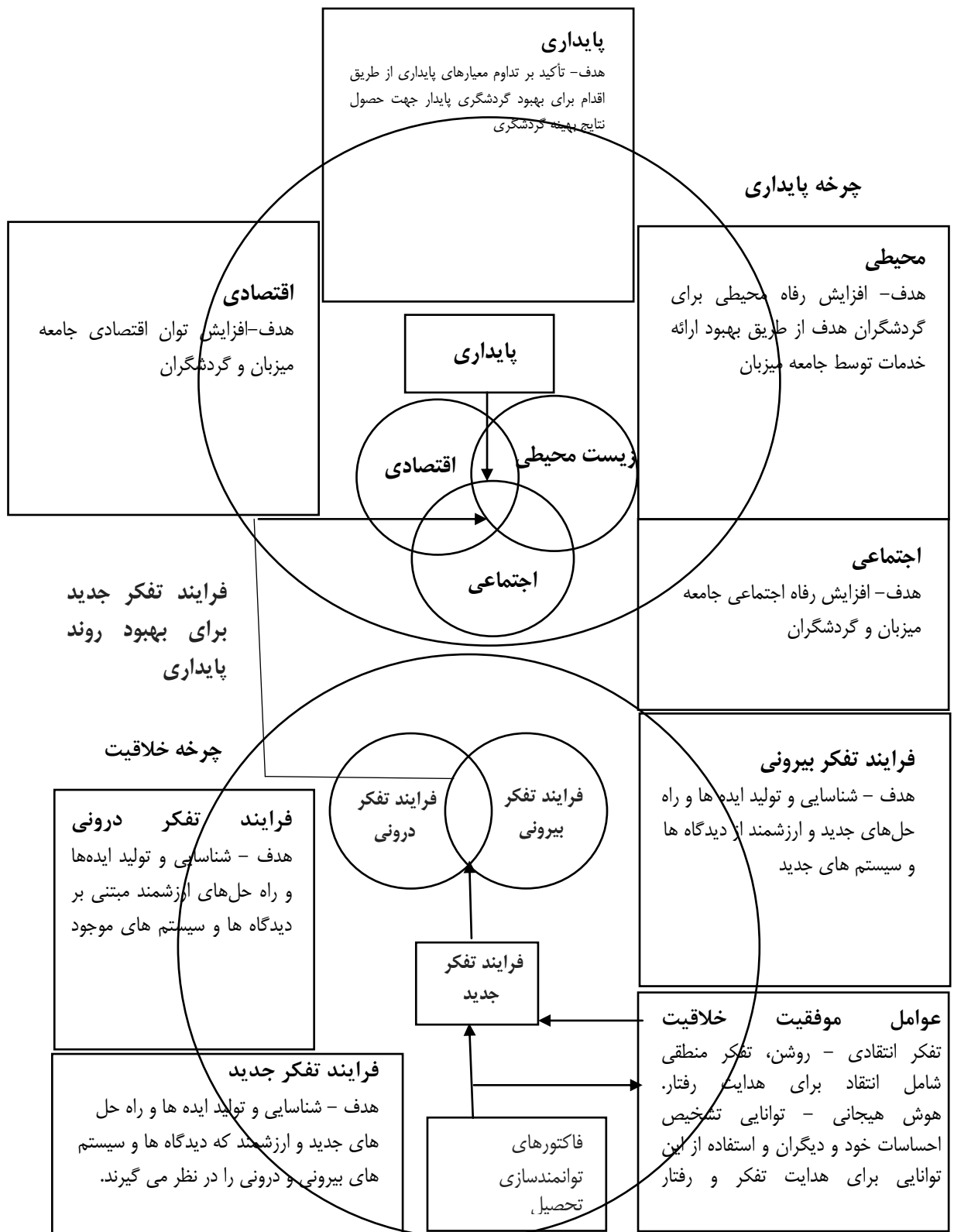

شکل ۱. رابطه بین سرمایه اجتماعی و خلاقیت

(Source: Lefebvre et al., 2016: 570-579)

اگر چه بسیاری از مطالعات به راه حل‌های امیدوار کننده برای مسائل پایداری در گردشگری کمک کرده‌اند (Namkung & Jang, 2013: 85-95) اما تا به امروز، هیچ مطالعه‌ای در رابطه با خلاقیت و پایداری در چارچوب گردشگری صورت نگرفته است، این امر ممکن است سازگاری با استراتژی‌های موجود و کشف راه حل‌های جدید برای حل مسائل مربوط به پایداری را در منطقه محدود سازد (Ham & Han, 2013: 731-748). مفهوم خلاقیت پتانسیل بسیار بالایی برای پیشبرد یافته‌های مطالعات موجود و کمک به مراتب پایداری جدید در گردشگری را دارد، زیرا خلاقیت شامل شناسایی و تولید ایده‌های جدید و ارزشمند است که منجر به پذیرش، سازگاری، هماهنگی موثر، کارآمد، قابلیت اجرا، نوآوری، قابل اعتماد بودن گردشگری و صنایع مربوطه می‌شود (Kim, Yoon, & Shin, 2015: 23-42). بنابراین راه حل‌های خلاقانه برای برنامه‌های پایداری می‌تواند راه حل‌های مناسبی را پیدا کند. به عنوان مثال، اکوتوریسم محدود به تورهای گردشگری (مانند جنگل‌های بارانی) نیست بلکه شامل خدمات گردشگری (به عنوان مثال مسکن، رستوران‌ها) در منطقه است؛ که می‌تواند جهت دستیابی به پایداری بیشتر از لحاظ اقتصادی (مثلا سود)، محیط زیست (به عنوان مثال ردیابی کربن کم) و اجتماعی (مانند اشتغال برای جوامع محلی و میزبان) منجر شود.

شکل (۲) دو حلقه اصلی را نشان می‌دهد: (۱) حلقه پایداری و (۲) حلقه خلاقیت. دایره پایداری نشان می‌دهد که پایداری (و پایداری ابتکارات پایداری) نیازمند توجه، نگهداری و بهبود وضعیت اقتصادی، محیطی و اجتماعی همه ذینفعان در اکوسیستم گردشگری است. دایره خلاقیت نشان می‌دهد که خلاقیت را می‌توان با تفکر در فرایندهای جدید آموزش داد و تمرین کرد. موفقیت تفکر خلاق بر دو عامل استوار است: تفکر انتقادی و هوش هیجانی - که می‌تواند از طریق تحقیق و آموزش به دست آید. مهمتر از همه، ارتباط بین خلاقیت و پایداری زمانی تحقق می‌یابد که ارائه دهندگان خدمات گردشگری راه حل‌هایی جدیدی را ایجاد می‌کنند که فرصت‌هایی برای رفاه بیشتر اقتصادی، محیط زیست و اجتماعی به ارمغان آورند و بر چالش‌هایی که ممکن است مانع یک رویکرد متعادل برای پایداری شود فائق آیند. با توجه به شکل (۲) خلاقیت، استراتژی‌های جدیدی را پیشنهاد می‌کند که متفاوت از وضع موجود می‌باشد و آن را به شیوه‌ای ارائه می‌دهد که اجازه‌پذیری و پذیرش در سیستم‌های موجود را داشته باشند. به عنوان مثال، ارائه دهندگان خدمات گردشگری که در بازارهای اکوتوریسم شرکت می‌کنند، ممکن است به بازارهای جدیدی نظیر گردشگری و گردشگری میراث فرهنگی توجه کنند، که به شکل تفکر خلاقانه برای بهبود رفاه اقتصادی از نظر تنوع و افزایش درآمد تاثیر گذار باشد.

شکل ۲. رابطه خلاقیت، پایداری و گردشگری (Source: Lim, 2016: 165)

یکی از بخش‌های مهم تحقیق، بخش مربوط به پیشینه و ادبیات تحقیق است؛ یعنی یکی از کارهای ضروری در هر پژوهشی، مطالعه منابع مربوط به موضوع تحقیق است؛ زیرا سرچشمه علوم را می‌توان در پیشینه آنها کاوش کرد. در عین حال با توجه به موضوع، پیشینه‌ی تحقیق در دو بخش تحقیقات خارجی (تحقیقات نزدیک به موضوع مورد بررسی) و تحقیقات داخلی مورد بررسی قرار می‌گیرد. ریچاردز^۱ (۲۰۱۳)، در مقاله‌ای تحت عنوان رابطه گردشگری و خلاقیت به بررسی نقش خلاقیت در تبدیل گردشگری سنتی به گردشگری خلاق پرداخت. نتایج نشان داد رویکرد خلاقانه به گردشگری می‌تواند استراتژی‌های مختلف برای ایجاد مکان‌های متمایز ارتقاء صنایع خلاق، شهرهای خلاق و طبقه خلاق مؤثر باشد. لیم^۲ (۲۰۱۶)، به پژوهشی در مورد خلاقیت و پایداری در گردشگری پرداخت. این مقاله مفهومی، چشم انداز تازه‌ای را در قالب خلاقیت به سوی پایداری بیشتر ارائه می‌دهد. این تحقیق یک رویکرد سیستم استدلال استقرایی برای ایجاد یک چارچوب خلاقیت برای پایداری بیشتر در گردشگری است. نتایج و یافته‌ها نشان می‌دهد که پایداری و خلاقیت نیاز به بازبینی و ادغام چشم‌اندازهای جدید در آینده برای تداوم گردشگری دارد. این مقاله، بر مفهوم خلاقیت تاکید ویژه‌ای دارد و رابطه پایداری در گردشگری و ایجاد کسب و کار به همراه صنایع گردشگری از لحاظ اقتصادی، کارآمد و تولید کننده و ارائه خدمات نوآورانه از جانب شهروندان می‌تواند موجب توسعه خلاقانه شهری شود. سام لیو^۳ (۲۰۱۷)، در تحقیقی به پیشرفت خلاقیت دانش پژوهان گردشگری از طریق سرمایه اجتماعی پرداختند. این مطالعه از تحلیل‌های آماری مانند مدل سازی معادلات ساختاری (SEM) و تحلیل رگرسیون استفاده کرد تا نشان دهد که چگونه سرمایه اجتماعی بر خلاقیت تاثیر می‌گذارد. نتایج نشان داد که تعامل و مشارکت مهمترین ابعاد برای افزایش خلاقیت با ایجاد اشتراک دانش و یک فرهنگ سازی تعاون در محیط یادگیری است. جینگ‌ی و چانگ شینگ^۴ (۲۰۱۸)، در پژوهشی به بررسی بحران‌های محلی فرهنگی در توسعه گردشگری منطقه‌ای زوجه پرداختند. این مطالعه به بررسی اثرات فرهنگی چند بعدی توسعه گردشگری در زوجه می‌پردازد. نتایج نشان می‌دهد گوناگونی محصولات گردشگری، مدل‌ها و بازاریابی خلاق نمونه‌هایی از استراتژی‌هایی است که توسط شرکت‌های گردشگری برای افزایش نفوذ و گسترش بازار تحت عنوان برنامه‌های گردشگری منطقه‌ای و محلی می‌تواند مانع از بحران‌های فرهنگی در جامعه مقصد گردد. درستکار و همکاران (۱۳۹۵)، در پژوهشی به امکان سنجی شکل‌گیری منطقه‌ی خلاق با تئوری گردشگری صنعتی مطالعه موردی: شهر یزد پرداختند. روش تحقیق به توجه به ماهیت پژوهش توصیفی - تحلیلی می‌باشد. نتایج مطالعه آنها حاکی از این بود که تئوری گردشگری صنعتی به عنوان گزینه مناسب شکل‌گیری منطقه خلاق مطرح می‌باشد. چرخه‌ی منطقه‌ی خلاق شامل: نوآوری، سرمایه اجتماعی، کیفیت زندگی، سرمایه انسانی خلاق می‌باشد. کاشفی و اینانلو (۱۳۹۶)، در پژوهشی به بررسی خلاقیت شهری در بافت‌های تاریخی شهر با هدف توسعه گردشگری نمونه موردی: محله سپه شهر قزوین پرداختند. روش بکار گرفته شده در این پژوهش توصیفی - تحلیلی می‌باشد. نتایج پژوهش آنها نشان داد که از میان چهار راهبرد (رقابتی، تدافعی، تهاجمی و محافظه کارانه)، راهبرد رقابتی بیشترین امتیاز را به خود اختصاص داده و در نهایت پیشنهادهای اجرایی همسو با راهبرد غالب و البته دیگر راهبردها تبیین شده است. از جمله آنها می‌توان به تغییر عملکرد کاربری‌های نامتناسب با هدف جذب گردشگر، ایجاد کاربری‌های خدماتی و تفریحی مورد نیاز گردشگران، مرمت و بازسازی بناهای با ارزش تاریخی این محله اشاره کرد. شاطریان و همکاران (۱۳۹۶)، در مقاله‌ای به ارزیابی شاخص‌های توسعه گردشگری پایدار شهری مورد مطالعه: شهرکاشان با استفاده از روش پژوهش توصیفی-تحلیلی پرداختند. نتایج پژوهش آنها نشان داد که میانگین‌های توسعه گردشگری به این ترتیب می‌باشند: میانگین اصل آسایش (۳/۱۳)، میانگین اصل رقابت پذیری (۳/۱۸)، اصل مدیریت گردشگری (۳/۱۸)، میانگین اصل فن آوری اطلاعات و ارتباطات (۲/۸۷) می‌باشد و میانگین کلی شاخص توسعه گردشگری از دیدگاه گردشگران برابر با ۱۲/۴۳ بود که بالاتر از حد میانگین فرضی ۱۲ می‌باشد. در مجموع فقط اصل فن آوری اطلاعات و ارتباطات کمتر از حد مطلوب بوده است.

1. Richards
2. Lim
3. Sam Liu
4. Jingyi & Chung-Shing

روش پژوهش

تحقیق حاضر از نظر نوع کاربردی و از نظر ماهیت و روش؛ توصیفی-تحلیلی و از نظر تجزیه و تحلیل اطلاعات کمی می‌باشد. روش گردآوری اطلاعات، کتابخانه‌ای-میدانی (پرسشنامه) و روش تجزیه و تحلیل اطلاعات هم به صورت آمار توصیفی و هم استنباطی (معادلات ساختاری) صورت گرفته است. این مدل، روش آماری منسجمی است که به تحلیل روابط بین متغیرهای مشاهده شده و متغیرهای مکنون می‌پردازد، نرم افزار AMOS را می‌توان یکی از موفق ترین نرم افزارهایی دانست که به طور خاص برای مدل سازی معادله ساختاری طراحی شده است به نوعی، شبیه رگرسیون چندگانه است که از این نوع مدلسازی به عنوان روشی قدرتمند برای ارزیابی تعامل بین متغیرها، روابط غیرخطی بین آنها، روابط بین متغیرهای مستقل و لحاظ کردن خطاهای اندازه گیری استفاده می‌شود. از آنجایی که یکی از اهداف این پژوهش تجزیه و تحلیل توسعه خلاق بافت های شهری با تاکید بر گردشگری در منطقه مورد مطالعه بوده که می‌توان با استفاده از تکنیک مدل سازی ساختاری تفسیری به این هدف دست یافت این روش جزو روش‌های تجزیه و تحلیل سیستم‌ها می‌باشد که به بررسی تعاملات میان عناصر سیستم می‌پردازد. همچنین به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیات از نرم‌افزار SPSS استفاده شده است. جامعه آماری تحقیق حاضر خانوارهای شهری شوش می‌باشد که این شهر در سال ۱۳۹۵ دارای ۱۰۴۹۹۱ هزار نفر جمعیت و تعداد ۲۹۱۴۶ خانوار شهری می‌باشد که حجم نمونه براساس جدول مورگان برای خانوارهای شهری ۳۷۷ نفر بدست آمده که برای اطمینان از صحت اطلاعات ۳۸۰ پرسشنامه از سرپرست خانوار تکمیل خواهد گردید. دلیل انتخاب این شهر از شهرهای استان خوزستان جهت مطالعه موردی وجود آثار تاریخی جاذب گردشگری که توسط میراث جهانی یونسکو می‌باشد که شامل خود شهر شوش به واسطه آثاری مانند (محوطه- های آپادانا، شهرشاهی، شهر صنعتگران، اکروپل، موزه، قلعه، کاخ اردشیردوم در مجموع به وسعت ۴۰۰ هکتار در تیرماه ۱۳۹۴ ثبت جهانی شده است) و همچنین معبد چغازنبیل در نزدیکی این شهر می‌باشد. شاخص‌ها اساسی‌ترین معیارهای اندازه‌گیری و حیاتی ترین علائم و نشان دهنده وضعیت یک جامعه هستند (بحرینی و مکنون، ۱۳۸۰: ۵۲). جهت تعریف عملیاتی گردشگری پایدار و بومی و توسعه خلاق بافت های شهری به شاخص سازی این مولفه‌ها براساس مبانی نظری و منابع در دسترس گردآوری شده است (جدول ۱ و ۲). همچنین در پژوهش حاضر، متغیرهای تحقیق عبارتند از: گردشگری پایدار به عنوان متغیر مستقل و توسعه خلاق بافت های شهری به عنوان متغیر وابسته می‌باشد.

جدول ۱. شاخص‌های توسعه خلاق

مولفه	ابعاد	شاخص
توسعه خلاق	بعد اجتماعی و فرهنگی	تنوع فرهنگی، نژادی و مذهبی، خانه‌های امن، هویت و حس تعلق به مکان، حرکت سرمایه و مهاجرت طبقه خلاق، مشارکت ساکنین در طرح‌های شهری، هدایت و مدیریت حرکت شهروندان در مسیر خلاقیت با وجود تنوع افکار و تفاوت‌های فردی، فضای مناسب برای تعاملات اجتماعی
	بعد اقتصادی	پویایی فضای محلی برای سرمایه گذاری در سطح محلی، مالکیت شخصی، توجه به بازار تقاضا، نیروی کار غیر بومی، ایجاد بنگاه‌های اقتصادی، تلاش‌های تبلیغی و انگیزه‌های اقتصادی برای تشویق به بازدید، تاکید بر ایجاد صنایع خلاق، افزایش ظرفیت بازار جهت پذیرش ایده ها و تولیدات خلاقانه، ایجاد اقتصاد دانش محور جهانی، رونق مشاغل محلی، تأمین خلاقانه نیازهای خدماتی مصرف کننده و تولید کننده
بعد زیست محیطی	بعد زیست محیطی	بهداشت و حفاظت از محیط زیست (آب سالم، آب و هوای تمیز)، دسترسی به فضاهای سبز و نواحی تفریحی، کاهش آلاینده‌گی و گازهای گلخانه‌ای، بهسازی محیط زیست و چشم اندازهای طبیعی، کیفیت اقلیم خرد فضاهای شهری (آسایش اقلیم)، بهبود روش‌های دفع زباله،
	بعد کالبدی - عملکردی	سیستم حمل و نقل کارآمد، تنوع در طراحی جداره ها و کفسازی، تنوع طرح های ساختمانی، سازگاری کاربری های اراضی شهری، میزان استقرار کاربری های خرد و جذاب در کنار مسیرهای پیاده، میزان عدم تداخل مسیر پیاده رو و سواره رو، ایجاد تسهیلات پارکینگ، کیفیت ایمنی و امنیت محیط برای فعالیت‌ها

Source: Roos Maryunani & Raafaldini Mirzanti, 2015: 387-394 Vanolo, 2008: 377. Gossling & Rutten, 2007: 256 Rezaian Gharoghosloo et al., 2012: 84, Heydaripour, 2015: 26-38. Cruz, 2014:141

جدول ۲. شاخص‌های گردشگری پایدار

مولفه	ابعاد	شاخص
گردشگری پایدار	بعد اجتماعی	مشارکت مردم در اجرای طرح‌ها و برنامه‌های توسعه گردشگری، مشارکت مردم در معرفی جاذبه‌های گردشگری به گردشگران، تعامل بین گردشگران و جامعه میزبان، مشارکت زنان و دختران در ارائه خدمات گردشگری، مشارکت گردشگران در حفاظت و صیانت از منابع طبیعی، حفظ آداب و رسوم و مراسم سنتی منحصربه‌فرد شهری، میزان تغییر در ارزش‌ها و فرهنگ مردم محلی در اثر ورود گردشگران، مهمان‌نوازی ساکنان محلی
	بعد اقتصادی	کاهش نرخ بیکاری، جذب شاغلان ماهر در گردشگری، افزایش فرصت‌های اشتغال برای جوانان، سرمایه‌گذاری دولت در بخش گردشگری، ایجاد واحدهای اقتصادی محلی، افزایش حمایت از سرمایه‌گذاران کوچک محلی، افزایش قیمت زمین در شهر و حریم آن، افزایش درآمد شاغلان در بخش گردشگری، افزایش قدرت خرید جامعه محلی، پایین بودن هزینه اسکان، پایین بودن هزینه تهیه سوغاتی و صنایع دستی
	بعد زیست‌محیطی	جمع‌آوری و دفع آب‌های سطحی، بهبود روش‌های دفع زباله، نسبت معکوس تأثیر گردشگران بر آلودگی هوا، نسبت معکوس میزان تخریب زیبایی‌های طبیعی، رعایت پاکیزگی محیط، میزان دسترسی به خدمات بهداشتی
	بعد کالبدی	کیفیت جاده‌های ارتباطی، وجود غذاخوری، وجود پارکینگ مناسب و کافی، وجود سرویس‌های بهداشتی، وجود کمپ‌های اقامتی، تابلوهای راهنمای گردشگری، روشنایی معابر، دسترسی به مرکز اطلاعات گردشگری منطقه

Source: Liu et al., 2017: 99-107; fanny et al., 2014: 72-79; Hatami Nejad & Sharifi, 2015: 61-74

به منظور تعیین روایی شاخص‌ها از روایی سازه بامحاسبه میانگین وارینانس استخراجی و روایی محتوایی شامل پانل متخصصان توسعه خلاق و گردشگری استفاده خواهد شد. در این راستا بر اساس نظرها و پیشنهادهای این متخصصان اصلاحات لازم در پرسشنامه را انجام داده و به‌منظور برآورد پایایی پرسشنامه از آزمون ضریب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی بهره گرفته شده است (جدول ۳ و ۴).

جدول ۳. نتایج کمی سنجش نسبت روایی محتوا CVI برای شاخص‌های توسعه خلاق

شاخص	تعداد گویه	CVI
اقتصادی	۱۱	۰/۸۵
اجتماعی و فرهنگی	۸	۰/۸۴
زیست‌محیطی	۶	۰/۸۲
کالبدی	۸	۰/۸۱

جدول ۴. نتایج کمی سنجش نسبت روایی محتوا CVI برای شاخص‌های گردشگری پایدار

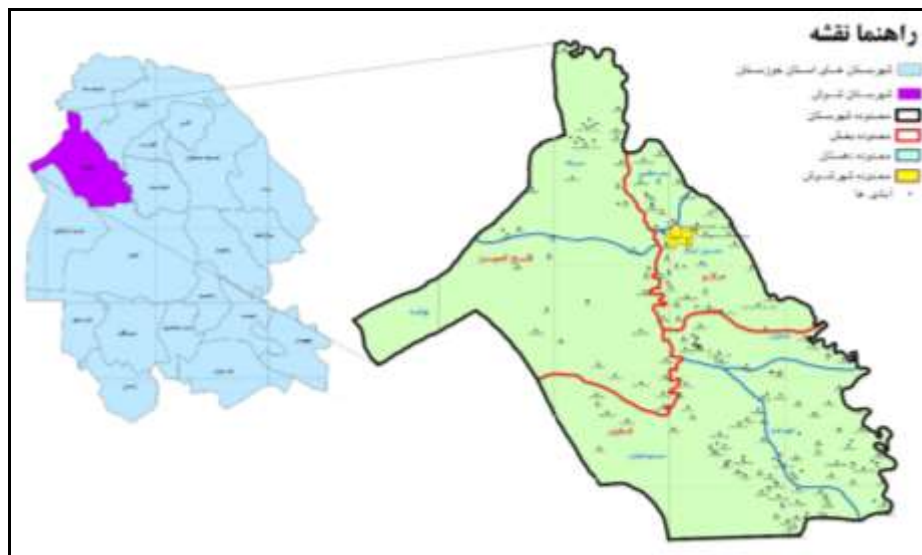
شاخص	تعداد گویه	CVI
اقتصادی	۱۱	۰/۸۵
اجتماعی	۸	۰/۸۴
زیست‌محیطی	۶	۰/۸۲
کالبدی	۸	۰/۸۲

در تحقیق حاضر جهت سنجش پایایی شاخص‌های موردنظر از روش آلفای کرونباخ استفاده خواهد شد. آلفای کرونباخ بین عدد صفر و یک نوسان می‌کند. اگر آلفای کرونباخ برابر یک باشد، نشانه دقت کامل ابزار اندازه‌گیری است و در صورتی که صفر باشد، نشانه عدم پایایی است. در این تحقیق مقدار آلفای کرونباخ برای هر کدام از مقیاس‌ها استفاده شده است. که پایایی پرسشنامه خانوار ۰/۷۵ در آزمون آلفای کرونباخ محاسبه شده است.

قلمرو جغرافیایی پژوهش

شهرستان شوش با مساحتی حدود ۳۵۷۷ کیلومتر مربع بین ۴۷ درجه و ۵۱ دقیقه تا ۴۸ درجه و ۴۱ دقیقه طول شرقی از نصف النهار گرینویچ و بین ۳۱ درجه و ۳۹ دقیقه تا ۳۲ دقیقه عرض شمالی از خط استوا در غرب استان خوزستان قرار دارد. این شهرستان در حال حاضر دارای ۴ شهر، ۳ بخش و ۷ دهستان و ۲۱۴ آبادی است. مرکز این شهرستان شهر شوش است که وسعتی برابر با ۳۷ کیلومتر مربع دارد (شکل ۳). سرزمین شوش، جزء اولین زادگاه‌های تمدن بشری است. وجود آثار و میراث فرهنگی به جا مانده از دولت‌های باستانی عیلامیان، هخامنشیان، اشکانیان، ساسانیان و دوره بعد از اسلام، شوش را به صورت مجموعه‌ای از آثار معماری

و هنری در آورده است که می‌تواند از قطب‌های مهم گردشگری در سطح ملی و بین‌المللی باشد. همچنین این شهر بدلیل برخورداری از موقعیت جغرافیایی از نظر طبیعی دارای چشم‌اندازهای گوناگونی است. صنعت گردشگری در این منطقه زمینه‌افزایش فرصت‌های شغلی و درآمدهای ارزی و درآمدهای مالیاتی و احیای صنعت گردشگری را فراهم می‌نماید.

شکل ۳. موقعیت جغرافیایی محدوده مورد مطالعه

معرفی جاذبه‌های فرهنگی، مذهبی و طبیعی گردشگری شهر شوش: شهر شوش با دارا بودن ظرفیت‌های ارزشمند تاریخی، فرهنگی و جاذبه‌های طبیعی و کالبدی هم‌تراز بسیاری از شهرهای توریستی جهان بوده و قابلیت فراوانی برای جذب گردشگر در سطوح محلی، ملی و بین‌المللی دارد. این شهر مجموعه‌ای بسیار باارزش از ابنیه و جاذبه‌های گردشگری را در خود جای داده است. در جدول نمونه‌هایی از جاذبه‌های گردشگری بیان شده است (جدول ۵).

جدول ۵. جاذبه‌های گردشگری شهر شوش

سطح عملکرد	جاذبه‌های گردشگری شوش	
بین‌المللی	چغازنبیل	جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی
بین‌المللی	قلعه شوش	
بین‌المللی	کاخ آپادانا	
بین‌المللی	موزه شوش	
بین‌المللی	شهر صنعتگران	
بین‌المللی	شهر شاهی	
بین‌المللی	اکروپل	
ملی	کاخ شاورور	جاذبه‌های مذهبی
ملی	صنایع دستی شوش	
ملی	تپه‌های شوش	
ملی	حرم دانیال نبی (ع)	
ملی	آرامگاه دعبل خزاعی	
ملی	آرامگاه عبدا.. بن علی	
ملی	آرامگاه سید عباس بن علی	
ملی	یادمان شهدای عملیات فتح‌المبین	جاذبه‌های طبیعی
ملی	منطقه حفاظت شده و پناهگاه‌های حیات وحش دز	
ملی	منطقه حفاظت شده و پناهگاه حیات وحش کرخه	
ملی	رودخانه شاورور	
ملی	باتلاق‌ها و نی‌زارها	
ملی		

یافته‌ها و بحث

یافته‌های توصیفی

یافته‌های توصیفی مشارکت کنندگان در تکمیل پرسشنامه: در این بخش یافته‌های مرتبط با ویژگی‌های فردی پاسخ دهندگان (سرپرست خانوار) مشتمل بر شغل، درآمد، جنسیت، سن، وضعیت تحصیلات، وضعیت تأهل و وسایل نقلیه در قالب جدول نمایش داده شده است. طبق جدول (۶) بررسی ویژگی‌های جمعیت شناختی نمونه آماری نشان می‌دهد از بین مشخصات ۳۸۰ پاسخ دهنده خانوار شهری به پرسشنامه مذکور، در میان پرسش شونده‌ها ۶۵/۵ درصد از آنان را مردان و ۳۴/۵ درصد را زنان تشکیل می‌دهند، بنابراین بیشترین فراوانی با مردان می‌باشد. نتایج به دست آمده از تحلیل‌های انجام گرفته نشان می‌دهد که ۲۲/۵ درصد از پرسش شونده‌ها مجرد و ۷۴/۵ درصد متأهل و ۳ درصد هم پاسخی به این پرسش نداده‌اند. همچنین بیشترین گروه سنی که برای بازدید از جاذبه‌های گردشگری به این منطقه سفر کرده‌اند بین ۳۰ تا ۵۰ سال هستند. علاوه بر موارد فوق نتایج حاصله از محاسبات آماری انجام گرفته در ارتباط با تحلیل شاخص سطح سواد از جامعه‌ی نمونه به صورت فوق می‌باشد، که بیشترین میزان تحصیلات مربوط به سطح تحصیلات (دیپلم و کارشناسی) با ۷۵/۵ درصد می‌باشد. همچنین در ارتباط با شاخص شغل، ۲۰/۶ درصد بیکار، ۴۸/۵ آزاد و ۲۷/۲ درصد هم کارمند و ۳/۷ درصد بازنشسته هستند. همچنین متوسط درآمد ماهانه هر خانوار شهری ۱۴۰۰-۱۸۰۰ هزار تومان بوده است. همچنین در بررسی‌های میدانی مشخص شد ۶۷/۹ درصد با وسیله شخصی و ۲۶/۸ درصد هم با وسایل عمومی مسافرت میکنند و ۵/۳ درصد هم پاسخی به این پرسش نداده‌اند.

جدول ۶. مشخصات پاسخ دهندگان

مشخصات پاسخ دهندگان	بیشترین پاسخ‌گو	تعداد	درصد
سن	۵۰-۳۰	۲۸۹	۷۶/۲
درآمد	۱۸۰۰-۱۴۰۰	۲۶۱	۶۸/۸
شغل	آزاد	۱۸۴	۴۸/۵
تحصیلات	دیپلم و کارشناسی	۲۸۷	۷۵/۵
جنسیت	مرد	۲۴۸	۶۵/۵
تاهل	متاهل	۲۸۳	۷۴/۵
وسایل نقلیه	شخصی	۲۲۶	۵۹/۵

یافته‌های تحلیلی

یافته‌های تحقیق در مدل معادلات ساختاری: برای ارزیابی برازندگی الگوی معادلات ساختاری از چند شاخص استفاده می‌شود. یک شاخص مورد استفاده، شاخص کای اسکوئر که هر چه از صفر بزرگتر باشد برازندگی مدل کمتر است. همچنین شاخص نیکویی برازش (GFI) که مقادیر آن بین ۰-۱ متغیر است و هر چه به ۱ نزدیکتر باشد برازش بیشتری دارد. همچنین شاخص نیکویی برازش سازگار شده (AGFI) یک سنج کلی برازندگی است و تعداد درجات آزادی را به حساب می‌آورد. وقتی این شاخص برابر ۰/۸۵ یا بیشتر باشد برازش الگو قابل قبول است و مقادیر نزدیک به ۰/۹۵ یک برازش خوب را نشان می‌دهد. شاخص برازش تطبیقی (CFI) شاخصی است که برازش یک مدل را با مدل پایه که قائل به وجود کوواریانس میان متغیرها نیست، مقایسه می‌کند و هر چه این شاخص به یک نزدیکتر باشد، برازش مدل بهتر است. همچنین شاخص برازش اصلاح شده (NFI) که یک شاخص برازندگی افزایشی اصلاح شده است در تعیین برازش یک الگو به کار می‌رود که مقدار این شاخص باید بالاتر از ۰/۹۰ باشد. نسبت کای اسکوئر به درجه آزادی ۴/۰۸ است که دلالت بر مطلوب بودن مدل است. ریشه میانگین مربعات خطای برآورد ۰/۲۲۳ است که حاکی از قابل قبول بودن مدل است. شاخص نیکویی برازش ۰/۹۸۹ است که نشان می‌دهد این مدل نسبت به عدم وجود آن برازندگی بهتری دارد (جدول ۷).

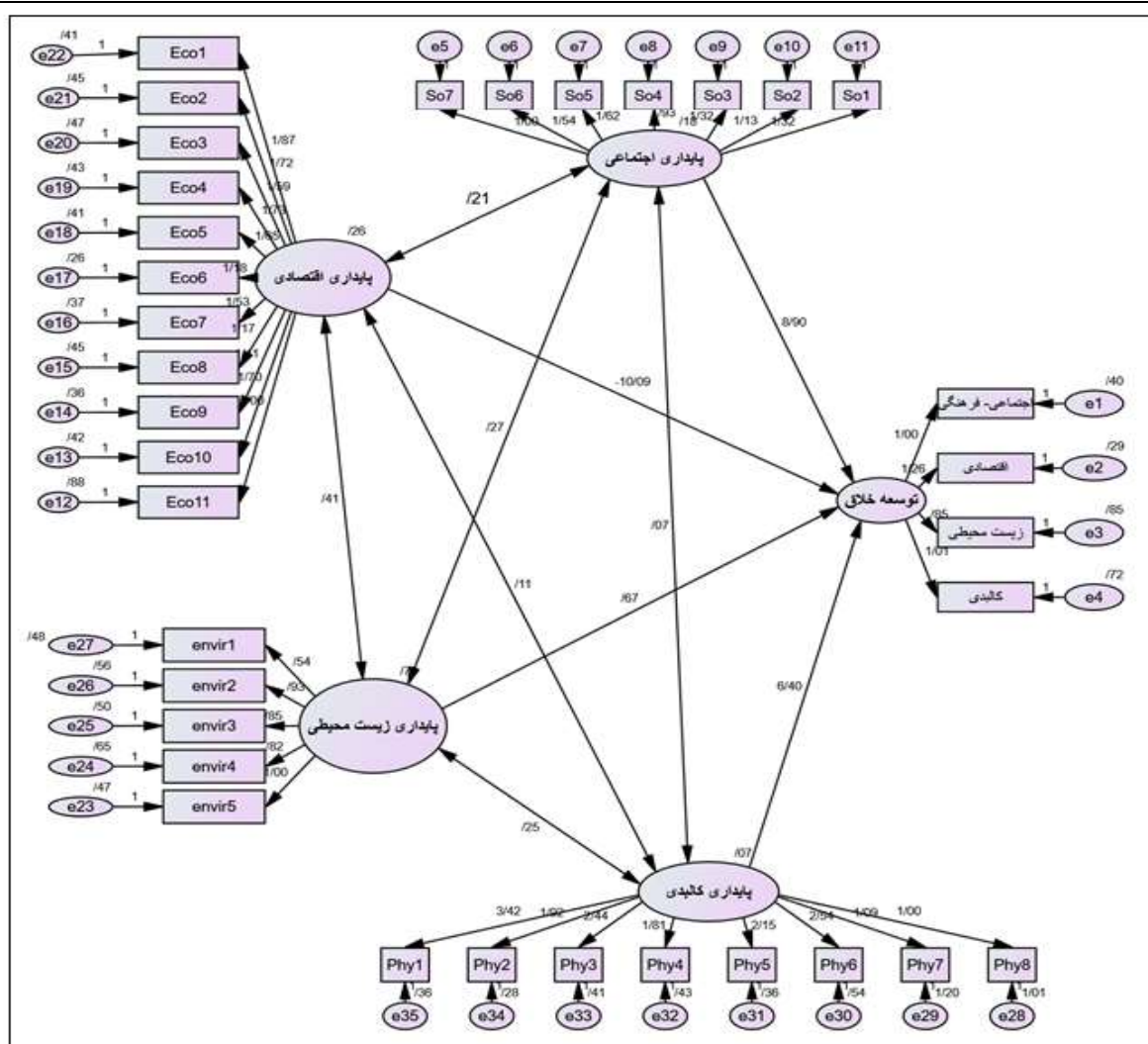
جدول ۷. معیارهای برازش مدل پژوهش

مدل پژوهش	معیار برازش مدل	شناسه شاخص
۵۸/۶۷	کای اسکوتر	CMIN
۰/۰۰۰	سطح معناداری	P
۵۹	درجه آزادی	DF
۴/۰۸	نسبت کای اسکوتر به درجه آزادی	CMIN/DF
۰/۹۸۹	شاخص نیکویی برازش	GFI
۰/۸۹۷	شاخص نیکویی برازش سازگار شده	AGFI
۰/۸۹۰	شاخص برازش تطبیقی	CFI
۰/۸۹۹	شاخص برازش اصلاح شده	NFI
۰/۰۰۱	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد	RMSEA
۰/۸۹۵	شاخص برازش نسبی	RFI
۰/۹۲۷	شاخص نسبت صرفه جویی	PRATIO

جدول ۸. ضرایب وزن رگرسیونی استاندارد نشده شاخص‌های مورد مطالعه

سطح معناداری	نسبت بحرانی	خطای استاندارد	وزن رگرسیونی	گویه‌ها	شاخص
			1.000	شاخص‌های توسعه خلاق مربوط به بعد اجتماعی و فرهنگی	بعد اجتماعی و فرهنگی
***	12.948	.035	.459	شاخص‌های توسعه خلاق مربوط به بعد اقتصادی	بعد اقتصادی
***	16.449	.052	.854	شاخص‌های توسعه خلاق مربوط به بعد زیست محیطی	بعد زیست محیطی
***	12.942	.036	.464	شاخص‌های توسعه خلاق مربوط به بعد کالبدی	بعد کالبدی
			1.000	مشارکت مردم در اجرای طرح‌ها و برنامه‌های توسعه گردشگری	
***	17.834	.077	1.366	مشارکت مردم در معرفی جاذبه‌های گردشگری به گردشگران	
***	20.358	.086	1.743	تعامل بین گردشگران و جامعه میزبان	
***	15.967	.079	1.254	مشارکت زنان و دختران در ارائه خدمات گردشگری	بعد اجتماعی و فرهنگی
***	19.990	.071	1.418	مشارکت گردشگران در حفاظت و صیانت از منابع طبیعی	
***	17.490	.075	1.303	حفظ آداب و رسوم و مراسم سنتی منحصربه‌فرد شهری	
***	20.996	.066	1.382	میزان تغییر در ارزش‌ها و فرهنگ مردم محلی در اثر ورود گردشگران	
***	19.401	.086	1.677	مهمان‌نوازی ساکنان محلی	
			1.000	کاهش نرخ بیکاری	
***	18.697	.045	.843	جذب شاغلان ماهر در گردشگری	
***	22.269	.050	1.103	افزایش فرصت‌های اشتغال برای جوانان	
***	12.762	.045	.576	سرمایه‌گذاری دولت در بخش گردشگری	
***	16.842	.061	1.020	ایجاد واحدهای اقتصادی محلی	
***	19.021	.055	1.050	افزایش حمایت از سرمایه‌گذاران کوچک محلی	بعد اقتصادی
***	18.839	.050	.945	افزایش قیمت زمین در شهر و حریم آن	
***	13.218	.049	.653	افزایش درآمد شاغلان در بخش گردشگری	
***	14.716	.071	1.039	افزایش قدرت خرید جامعه محلی	
***	18.701	.044	.935	پایین بودن هزینه اسکان	
***	22.271	.052	1.102	پایین بودن هزینه تهیه سوغاتی و صنایع دستی	

	جمع‌آوری و دفع آب‌های سطحی	1.000			
	بهبود روش‌های دفع زباله	2.255	.371	6.073	***
	نسبت معکوس تأثیر گردشگران بر آلودگی هوا	3.149	.513	6.136	***
بعد زیست محیطی	نسبت معکوس میزان تخریب زیبایی‌های طبیعی	1.189	.230	5.161	***
	رعایت پاکیزگی محیط	3.380	.550	6.149	***
	میزان دسترسی به خدمات بهداشتی	2.049	.346	5.916	***
	کیفیت جاده‌های ارتباطی	1.000			
	وجود غذاخوری	.911	.039	23.488	***
	وجود پارکینگ مناسب و کافی	.937	.033	27.710	***
بعد کالبدی	وجود سرویس‌های بهداشتی	.707	.032	22.065	***
	وجود کمپ‌های اقامتی	.807	.038	21.112	***
	تابلوه‌های راهنمای گردشگری	.575	.051	11.325	***
	روشنایی معابر	.824	.037	22.195	***
	دسترسی به مرکز اطلاعات گردشگری منطقه	.854	.052	16.449	***

شکل ۴. مدل سازی اثرات گردشگری پایدار بر روی توسعه خلاق شهری

توسعه فعالیت‌های گردشگری در ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی - فرهنگی، زیست محیطی و کالبدی از سوی ساکنان محلی در چارچوب الگوی توسعه گردشگری بومی، زمینه ساز پایداری گردشگری است. همان گونه که در شکل (۴) نمایان است سهم پایداری اقتصادی و پایداری کالبدی به عنوان ابعاد گردشگری پایدار شهری بالاتر از دو شاخص دیگر است و به عنوان ساختاری

که قوی‌ترین ارتباط را در بهبود و ایجاد شرایط مناسب بروز زمینه‌های خلاق مناطق مورد مطالعه دارند. در میان گویه‌های شاخص پایداری اقتصادی گویه افزایش فرصت‌های اشتغال برای جوانان که منجر به افزایش در آمد ساکنان محلی می‌شود بیشترین تاثیر مثبت را در افزایش و بهبود کیفیت زندگی در محلات بافت‌های شهری از طریق فعالیت‌های خلاق و فرهنگی و گردشگری دارند. چرا که توسعه خلاق بر پویایی اقتصاد محلی از طریق برنامه‌ریزی اقتصادی دانش محور و ایده تلفیق فرهنگ و اقتصاد و احیای پایدار بافت های شهری بخصوص بافت های تاریخی از طریق تعیین نقش آن‌ها در سازمان فضایی شهر تاکید دارد. در واقع در شاخص اقتصادی پایداری اقدام های بهسازی و نوسازی احیای اقتصادی نیازمند تلفیق زمینه‌های فرهنگ و اقتصاد است. مجموعه عواملی که در راستای رویکرد تلفیق اقتصاد و فرهنگ موثرند، بر اشتغال بومی بر مبنای پتانسیل‌های میراث فرهنگی و راهکارهای اجتماعی و اقتصادی توسعه تاکید دارند در این دسته جا می‌گیرند. همچنین از میان بعد کالبدی گویه وجود پارکینگ مناسب و کافی و وجود غذا خوری بیشترین تاثیر در بروز زمینه‌های خلاق جهت توسعه این صنعت دارد. در کل عوامل کالبدی شامل برنامه‌ریزی بهینه تراکم و پیوستگی بافت، نوع بناهای مسکونی، مصالح بکاررفته در بناها، کفسازی و المان‌های هنری را که می‌توانند منجر به توسعه خلاق شوند را در بر می‌گرد. در پژوهش حاضر با استخراج عوامل توسعه خلاق بافت و عوامل مؤثر بر برنامه‌ریزی گردشگری به بررسی اثرات وزن رگرسیونی ابعاد مورد مطالعه تحقیق پرداخته شده است که نشان می‌دهد بیشترین اثرات روابط بین ابعاد مورد مطالعه مربوط به اثر بعد کالبدی بر روی توسعه خلاق با وزن رگرسیونی ۰/۹۱۹ و کمترین اثرگذاری هم مربوط به اثرگذاری بعد اجتماعی پایداری گردشگری بر روی بعد زیست محیطی توسعه خلاق شهری می‌باشد (جدول ۹).

جدول ۹. ضرایب وزن رگرسیونی استاندارد شده ابعاد در منطقه مورد مطالعه

R=0/697

		B	T-value	S.E.	C.R.	P
kalbadi	zist	.249	4.347	.045	5.447	***
socil	economic	.349	5.647	.034	10.338	***
creative	socil	.435	7.02	.043	10.119	***
creative	economic	.504	7.698	.055	8.998	***
kalbadi	economic	.524	8.04	.053	9.875	***
kalbadi	creative	.919	27.364	.079	11.561	***
kalbadi	socil	.362	5.761	.038	9.725	***
creative	zist	.169	2.987	.035	4.943	***
socil	zist	.107	2.067	.023	5.207	***
economic	zist	.183	2.751	.034	5.360	***

در ادامه تحقیق ارزیابی و بررسی اثرات استاندارد شده وزن رگرسیونی بر روی شاخص‌ها و ابعاد مورد نظر نشان می‌دهد، اثرگذاری گردشگری پایدار بر روی شاخص‌های توسعه خلاق در تمامی ابعاد آن معنادار بوده است. بیشترین اثرگذاری گردشگری پایدار مربوط به پایداری کالبدی می‌باشد. چرا که یکی از مهمترین عناصر ساختاری توسعه خلاق شهری بهبود زیرساخت‌های شهری و افزایش جذب گردشگران توجه ویژه به ابعاد کالبدی فعالیت‌های اجتماعی، اقتصادی و محیطی انسان در مناطق یادشده است. بدین معنا عناصر کالبدی سکونتگاه‌های شهری شامل مسکن، محیط امن، خدمات عمومی، خدمات زیربنایی و کاربری اراضی، تأسیسات و تجهیزات شهری، حمل و نقل، اقتصاد و شغل و در نهایت انرژی می‌شود. این عناصر حمایت مادی و بهبود شیوه و کیفیت زندگی شهروندان را مدنظر قرار می‌دهند و موجب نشاط و سرزندگی آنان می‌شود همچنین کمترین ضریب تاثیر نیز مربوط به بعد زیست محیطی که شامل شاخص رعایت پاکیزگی محیط می‌باشد (جدول ۱۰).

جدول ۱۰. ضرایب وزن رگرسیونی استاندارد شده شاخص‌های مورد مطالعه

سطح معناداری	نسبت بحرانی	خطای استاندارد	وزن رگرسیونی	
***	10.323	.102	1.050	توسعه خلاق*
***	9.123	.031	.281	بعد اجتماعی
***	9.627	.061	.589	بعد اقتصادی
.002	3.026	.032	.097	بعد زیست محیطی
***	10.880	.084	.918	بعد کالبدی
***	10.880	.034	.375	مشارکت مردم در اجرای طرح‌ها و برنامه‌های توسعه گردشگری
***	13.629	.031	.420	مشارکت مردم در معرفی جاذبه‌های گردشگری به گردشگران
***	13.300	.060	.796	تعامل بین گردشگران و جامعه میزبان
***	13.629	.032	.430	مشارکت زنان و دختران در ارائه خدمات گردشگری
***	12.974	.013	.175	مشارکت گردشگران در حفاظت و صیانت از منابع طبیعی
***	12.826	.022	.277	حفظ آداب و رسوم و مراسم سنتی منحصربه‌فرد شهری
***	11.783	.019	.222	میزان تغییر در ارزش‌ها و فرهنگ مردم محلی در اثر ورود گردشگران
***	13.177	.027	.360	مهمان‌نوازی ساکنان محلی
***	12.016	.014	.165	کاهش نرخ بیکاری
***	12.906	.021	.275	جذب شاغلان ماهر در گردشگری
***	11.251	.010	.111	افزایش فرصت‌های اشتغال برای جوانان
***	12.312	.022	.325	سرمایه‌گذاری دولت در بخش گردشگری
***	13.331	.024	.276	ایجاد واحدهای اقتصادی محلی
***	12.327	.024	.294	افزایش حمایت از سرمایه‌گذاران کوچک محلی
***	12.404	.018	.220	افزایش قیمت زمین در شهر و حریم آن
***	10.348	.015	.155	افزایش درآمد شاغلان در بخش گردشگری در فصل گرم
***	13.390	.025	.335	افزایش قدرت خرید جامعه محلی
***	12.854	.037	.470	پایین بودن هزینه اسکان
***	12.302	.026	.318	پایین بودن هزینه تهیه سوغاتی و صنایع دستی
***	12.360	.022	.268	جمع‌آوری و دفع آب‌های سطحی
***	13.348	.029	.393	بهبود روش‌های دفع زباله
***	13.745	.067	.918	نسبت معکوس تأثیر گردشگران بر آلودگی هوا
***	11.996	.016	.196	نسبت معکوس میزان تخریب زیبایی‌های طبیعی
***	9.924	.019	.185	رعایت پاکیزگی محیط
***	13.651	.042	.575	میزان دسترسی به خدمات بهداشتی
***	8.894	.019	.167	کیفیت جاده‌های ارتباطی
***	13.051	.029	.378	وجود غذاخوری
***	12.174	.022	.270	وجود پارکینگ مناسب و کافی
***	12.516	.022	.281	وجود سرویس‌های بهداشتی
***	11.084	.013	.142	وجود کمپ‌های اقامتی
***	13.063	.030	.387	تابلوهای راهنمای گردشگری
***	13.631	.034	.433	روشنایی معابر
***	12.907	.022	.276	دسترسی به مرکز اطلاعات گردشگری منطقه

*توسعه خلاق حاصل تجمیع ابعاد اقتصادی، اجتماعی- فرهنگی، زیست محیطی و کالبدی می‌باشد.

نتیجه‌گیری

گرایش‌های توسعه درون‌زا در قرون اخیر نظریه‌های متفاوتی را در بازسازی و بهسازی بافت‌های شهری به همراه داشته است. از جمله این نظریه‌ها که در جهت تکمیل نظریه‌ها و رویکردهای پیشین بوجود آمده رویکرد جامع‌نگر و یکپارچه و طرح مباحثی چون تلفیق فرهنگ و اقتصاد تحت عنوان خلاقیت است. بافت‌های شهری که تبدیل به حافظه شفاهی شهروندان شده و با علایق و دلبستگی‌های جامعه شهری گره خورده‌اند به دلیل نقشی که در شکل‌گیری همبستگی اجتماعی در نهاد شهر دارند با به

کارگیری رویکرد توسعه خلاق و تقویت زمینه گردشگری می‌تواند عامل ایجاد نشاط اجتماعی و محیطی دلپذیر و آرامش‌بخش در شهر شوند. چرا که صنعت گردشگری به عرصه‌ای پویا برای خلاقیت و ابتکار متخصصانی تبدیل شده که به صورت‌های مختلف مستقیم و غیرمستقیم با آن در ارتباط هستند. این متخصصان با داشتن فضایی مناسب در حوزه گردشگری توانسته‌اند به ابتکارات و نوآوری‌هایی در سطح فضاها و شهرهای شهری دست یابند، که نه تنها برای این صنعت، بلکه برای تحول و پیشرفت جامعه جهانی مفید بوده است. شهر شوش با توجه به قدمت تاریخی و فراز و نشیب‌هایی که پشت سر گذاشته‌اند، گنجینه‌ای از آداب و رسوم مختلف مردمی با فرهنگ‌های گوناگون و کلکسیونی از آثار باستانی و تاریخی و سبک‌های متفاوت معماری می‌باشد. در این راستا نیز در پژوهش حاضر توسعه و گسترش گردشگری پایدار در بهبود زیرساخت‌های شهری و عوامل نهادی و مدیریتی جهت توسعه خلاق به عنوان یکی از محورهای مهم گردشگری در این منطقه مورد مطالعه قرار گرفته است. نتایج و یافته‌های تحقیق حاضر نشان دهنده تاثیرگذاری مثبت گردشگری پایدار بر روی عوامل فوق در منطقه مورد مطالعه به منظور توسعه خلاق شهری و نقش آن در بهبود شرایط و کیفیت زندگی ساکنان محلی می‌باشد. با توجه به مدل سازی انجام شده در یافته‌های تحقیق می‌توان به این امر دست یافت که سهم پایداری اقتصادی و پایداری کالبدی به عنوان ابعاد گردشگری پایدار شهری بالاتر از دو شاخص دیگر (پایداری اجتماعی و زیست محیطی) است و به عنوان ساختاری که قوی‌ترین ارتباط را در بهبود و ایجاد شرایط مناسب بروز زمینه‌های خلاق مناطق مورد مطالعه دارند. همچنین بررسی اثرات استاندارد شده وزن رگرسیونی بر روی شاخص‌ها و ابعاد مورد نظر نشان می‌دهد، اثرگذاری گردشگری پایدار بر روی شاخص‌های توسعه خلاق در تمامی ابعاد آن معنادار بوده است. بیشترین اثرگذاری گردشگری پایدار مربوط به پایداری کالبدی می‌باشد. چرا که یکی از مهمترین عناصر ساختاری توسعه خلاق شهری بهبود زیرساخت‌های شهری و افزایش جذب گردشگران توجه ویژه به ابعاد کالبدی فعالیت‌های اجتماعی، اقتصادی و محیطی انسان در مناطق یاد شده است. برای دستیابی به توسعه خلاق با تئوری گردشگری پایدار و بومی در قالب ارائه راهکارها و پیشنهادات لازم به شرح ذیل پرداخته خواهد شد:

- توسعه خلاق بر پویایی اقتصاد محلی از طریق برنامه‌ریزی اقتصادی دانش محور.
- تزریق محتوای جدید بر کالبد قدیم جهت به روزسازی و رفع نیازهای جدید به منظور جلب رضایت مندی گردشگران.
- استفاده از جایگاه و نقش و ارزش‌های فرهنگی و مذهبی حرم دانیال نبی، آرامگاه دعبیل خزاعی و آرامگاه عبدالله ابن علی و یادمان شهدای عملیات فتح المبین جهت جذب گردشگری مذهبی و فرهنگی.
- کاهش معضلات اجتماعی و برقراری امنیت با ایجاد کاربری‌های شبانه و سرزنده سازی شبانه روزی.
- بهبود وضعیت مبلمان شهری، نورپردازی، کف سازی مناسب پیاده‌روها و همچنین ایجاد جاذبه‌های بصری.
- برگزاری جشنواره و فستیوال‌ها در اماکن تاریخی از جمله چغازنبیل، قلعه شوش، موزه شوش و شهرشاهی و غیره.
- ساخت و ایجاد کاربری‌های جدید و استفاده از فن آوری نوین از قبیل احداث آمفی تئاتر، ایجاد رستوران‌های سنتی و مدرن در اماکنی مانند: کاخ آپادانا، قلعه شوش، حرم دانیال نبی و کاخ شاورور و غیره.

تقدیر و تشکر

این پژوهش مستخرج از رساله دکتری رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری بوده که در دانشگاه شهید چمران اهواز از آن دفاع شده است.

منابع

- علی شای، عظیم و عموزاده، مریم (۱۳۹۳)، بوم‌گردی و جاذبه‌های گردشگری شوش. اولین همایش ملی جغرافیا، گردشگری، منابع طبیعی و توسعه پایدار، دانشگاه تهران، ۹ بهمن، ص ۱۰-۱.
- بابایی فرد، اسدالله؛ پاشا، یاسمین و آتش افروز، سمیرا. (۱۳۹۴). تعصب نساجی شهری، فرصتی برای توسعه گردشگری (نگاهی به وضعیت و توانمندی‌های زباله‌های خسته کاشان). همایش ملی بافت فرسوده شهری. تاریخ چالش‌ها و راه حل‌ها، ۹ و ۱۰ اردیبهشت، دانشگاه کاشان، ۱-۱۶.

- فانی، زهره؛ علیزاده تولی محمد و زحمتکش، زینب. (۱۳۹۳). تأثیرات گردشگری بر توسعه پایدار شهری از نظر ساکنان: جزیره قشم. *مجله مدیریت مطالعات گردشگری*، ۹(۲۸)، ۳۹-۷۲.
- حاتمی‌نژاد، حسین و شریفی، امیر. (۱۳۹۴). بررسی نقش توسعه گردشگری شهری بر توسعه پایدار شهری مطالعه موردی: سندنج، *مجله گردشگری شهری*، ۲(۱)، ۶۱-۷۴.
- کشفی، محمد و حسین، اینانلو. (۱۳۹۶). بررسی خلاقیت شهری در بافت تاریخی شهر با هدف توسعه گردشگری (مطالعه موردی: محله سپاه قزوین). *چهارمین همایش ملی معماری و شهرسازی پایدار، از ایده تا واقعیت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین، ۳۰ اردیبهشت، ۱ اردیبهشت، ۱۵-۱*.
- رضاییان فراگوزلو؛ علی و قادری، اسماعیل و میرعباسی، رمضان. (۱۳۹۱). *شهرسازی خلاق، تهران: انتشارات آذرخش.*
- شاطریان، محسن؛ غلامی، یونس و میرمحمدی، محمد. (۱۳۹۶). ارزیابی شاخص‌های توسعه پایدار گردشگری شهری مطالعه موردی: شهر کاشان. *مجله تحقیقات علوم زمین کاربردی*، ۷(۴۶)، ۲۱۴-۱۹۵.
- لندری، چارلز و هیامز، جانانان. (۱۳۹۴). *شاخص شهر خلاق: سنجش نشانه‌های زندگی خلاق شهر، مترجم اسفندیار حیدری پور و فرهنگ مظفر. تهران: انتشارات پارک یادبود باغ ناز.*
- درستکار، احسان؛ حبیب، فرح و ماجدی، حمید. (۱۳۹۵). امکان سنجی ایجاد منطقه خلاق با نظریه گردشگری صنعتی مطالعه موردی: شهر یزد. *جغرافیا و توسعه*، ۴۵، ۴۰-۱۹.

- Buser, M., Bonura, C., Fannin, M., & Boyer, K. (2013). Cultural activism and the politics of place-making, City: Analysis of urban trends. *Culture, Theory, Policy, Action*, 17(5), 606-627.
- Cajee, L. (2014). Eco-Cultural Tourism: A Tool for Environmental, Cultural and Economic Sustainability (A Case Study of Darap Village, West Sikkim), SHS, *Web of Conferences 12*, published by EDP Sciences, (1- 9).
- Campbell, P. (2011). You say creative, and I say creative. *Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events*, 3, 18-30.
- Campopiano, G., Minola, T., & Sainaghi, R. (2016). Students climbing the entrepreneurial ladder: Family social capital and environment-related motives in hospitality and tourism. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 28(6), 1115-1136.
- Duncombe, S. (2007). *Dream: Re-imagining progressive politics in an age of fantasy*. London: The New Press.
- Eglins-Eglitis, A., & Lusena-Ezera, I. (2016). from industrial city to the creative city: development policy challenges and Liepaja case. *Procedia Economics and Finance*, 39(2016) 122 – 130.
- Francisco Javier Blancas, Macarena Lozano-Oyola, Mercedes González, Rafael Caballero. (2018). A dynamic sustainable tourism evaluation using multiple benchmarks. *Journal of Cleaner Production*, Volume 174, 10 February 2018, Pages 1190-1203.
- Ham, S., & Han, H. (2013). Role of perceived fit with hotel's green practices in the formation of customer loyalty: Impact of environmental concerns. *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 18(7), 731-748.
- Harrebye, S. (2011). Global civil society and international summits: New labels for different types of activism at the COP15. *Journal of Civil Society*, 7(4), 407-426.
- He, Shenjing. (2016). the creative spatio-temporal fix: Creative and cultural industries development in Shanghai, China, *Geoforum*, 349(2016) 1-10.
- Ivan Nasution. (2015). Urban Appropriation: Creativity in Marginalization, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 184, 4-12.
- Jeou-Shyan Horng, Chang-Yen Tsai, Yu-Chun Chung. (2016). Measuring practitioners' creativity in the Taiwanese tourism and hospitality industry. *Thinking Skills and Creativity*, 19, 269-278.
- Jingyi, L., & Chung-Shing, Ch. (2018). Local cultural vicissitudes in regional tourism development: A case of Zhuhai. *Tourism Management Perspectives*, 25, 80-92.
- Jingjing Liu, Peter Nijkamp, Xuanxuan Huang, & Derong Lin. (2017). urban livability and tourism development in China: Analysis of sustainable development by means of spatial panel data. *Habitat International xxx* (2017) 1-9.
- Landau, F. (2015). Tagging the city: Berlin's independent scene rising for a city tax for the arts. In G. Barton, & C. Courage (Eds.), *Edge condition*, Vol. 5, 118-121).

- García, M., Eizaguirre, S., & Pradel, M. (2015). Social innovation and creativity in cities: A socially inclusive governance approach in two peripheral spaces of Barcelona. *City, Culture and Society*. <http://dx.doi.org/10.1016/j.ccs.2015.07.001>.
- Tilaki, M. J. M., Abdullah, A., Bahauddin, A., & Marzbali, M. H. (2014). The necessity of increasing livability for George Town world heritage Site: An analytical review. *Modern Applied Science*, 8(1), 1-23.
- Van Schipstal, I. L. M., & Nicholls, W. J. (2014). Rights to the Neoliberal City: The case of urban land squatting in 'Creative' Berlin. *Territory, Politics, Governance*, 2(2), 173-193.
- Vanolo, A. (2015). *The image of the creative city*, eight years later: Turin, urban branding and the economic crisis taboo. *Cities* 46, 1-7.
- Vanolo, A. (2008). the image if the creative city: Some reflection on urban branding in Turin, *Cities*, 25, 370-382.
- Weng Marc Lim. (2016). Creativity and sustainability in hospitality and tourism. *Tourism Management Perspectives*, 18, 161-167.
- Wise, N. (2016). Outlining triple bottom line contexts in urban tourism regeneration. *Cities*, 53, 30-34.
- Roos Maryunani, Salfitrie & Raafaldini Mirzanti, Isti. (2015). The Development of Entrepreneurship in Creative Industries with Reference to Bandung as a Creative City, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 169, 387-394.
- Sam Liu, Chih-Hsing. (2017). Remodelling progress in tourism and hospitality students' creativity through social capital and transformational leadership. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 21(1), 69-82.
- Savini, F., & Dembski, S., (2016). Manufacturing the creative city: symbols and politics of Amsterdam North. *Cities*, 55, 139-147.
- Namkung, Y., & Jang, S. S. (2013). Effects of restaurant green practices on brand equity formation: Do green practices really matter? *International Journal of Hospitality Management*, 33, 85-95.
- Novy, J., & Colomb, C. (2013). Struggling for the right to the (Creative) City in Berlin and Hamburg: New urban social movements, new 'Spaces of Hope'? *International Journal of Urban and Regional Research*, 37(5), 1816-1838.
- Liepaja City Council. (2015). *Liepaja Sustainable Development Strategy 2030*. Retrieved from http://www.liepaja.lv/upload/attistibas_strategija/liepaja_2030_23_01_2015.
- Lim, Weng Marc. (2016). Creativity and sustainability in hospitality and tourism. *Tourism Management Perspectives* 18, 161-167.
- Marques, Lénia and Borba, Carla. (2017). Co-creating the city: Digital technology and creative tourism. *Tourism Management Perspectives*, 24, 86-93.
- Marti-Costa, M., & Pradel, M. (2012). The knowledge city against urban creativity? Artists' workshops and urban regeneration in Barcelona. *European Urban and Regional Studies*, 19(1), 92-108.
- Richards, G. (2013). Creativity and tourism in the city. *Annals of Tourism Research*, 38(4), 1225-1253.
- Lefebvre, V. M., Sorenson, D., Henchion, M., & Gellynck, X. (2016). Social capital and knowledge sharing performance of learning networks. *International Journal of Information Management*, 36(4), 570-579.
- Kim, S., Yoon, J., & Shin, J. (2015). Sustainable business-and-industry foodservice: Consumers' perception and willingness to pay a premium in South Korea. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 27(4).
- Romeiro, P. (2016). Manobras no Porto' project (Porto): What can creative activism do for Policies and urban place (-making) and the other way around, *City, Culture and Society*, 1-8.

How to cite this article:

Moradi Mofrad, S., Amanpour, Saeid., Maleki, S., & Ahadnejad Roshti, M. (2022). Analysis of Creative Development Capacities Urban Texture with Approach Indigenous and Sustainable Tourism (Case Study: Shush City). *Journal of Studies of Human Settlements Planning*, 17(3), 723-739.

ارجاع به این مقاله:

مرادی مفرّد، سمیرا؛ امانپور، سعید؛ ملکی، سعید و احدنژاد روشتی، محسن. (۱۴۰۱). تحلیل ظرفیت‌های توسعه خلاق بافت‌های شهری با رویکرد گردشگری بومی و پایدار (مورد مطالعه: شهر شوش). فصلنامه مطالعات برنامه‌ریزی سکونتگاه‌های انسانی، ۱۷(۳)، ۷۲۳-۷۳۹.

فصلنامه علمی

مطالعات برنامه‌ریزی سکونتگاه‌های انسانی